

*Коба Олена Вікторівна,
кандидат технічних наук, доцент
Устименко Алла Сергіївна,
студентка групи 601-ЕО
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)*

ОБЛІК БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Введення воєнного стану на території України і активні бойові дії в окремих регіонах призвели до виникнення у підприємств безнадійної дебіторської заборгованості, що пов'язана із неможливістю виконання боржниками зобов'язань через форс-мажорні обставини.

Для підтвердження таких обставин Торгово-промислова палата України та уповноважені нею регіональні органи засвідчують обставини непереборної сили та видають відповідний сертифікат.

Форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) є надзвичайні та невідворотні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, передбачених умовами договору (контракту, угоди тощо), а саме: загроза війни, збройний конфлікт або серйозна погроза такого конфлікту, включаючи але не обмежуючись ворожими атаками, блокадами, дії іноземного ворога, загальна військова мобілізація, військові дії, оголошена та неоголошена війна, вторгнення, заборона (обмеження) експорту/імпорту тощо [1].

Для отримання сертифікату заявник має подати заяву і документи, що свідчать про: надзвичайність, непередбачуваність, невідворотність таких обставин та причинно-наслідковий зв'язок між обставиною і неможливістю виконання конкретних зобов'язань.

У разі отримання сертифікату заявник звільняється від відповідальності (штрафів) за порушення договору у випадку, коли ця обставина стала причиною невиконання зобов'язань. Причинами неможливості виконання зобов'язань можуть бути: мобілізація значної частини персоналу підприємства; пошкодження і знищення основних засобів; пошкодження логістичних шляхів сполучення, неможливість виконання грошових зобов'язань (обмеження на проведення грошових платежів або здійснення валютних платежів). Наявність сертифікату у дебітора дає підставу кредитуру для списання заборгованості як безнадійної, що відображається в обліку записом:

- у разі , якщо на підприємстві створюється резерв сумнівних боргів:

Дебет 38 «Резерв сумнівних боргів» ... Кредит 36, 371, 63, 685

- у разі прямого списання безнадійного боргу:

Дебет 944 «Сумнівні та безнадійні борги» ... Кредит 36, 371, 63, 685

Крім того, списана безнадійна дебіторська заборгованість відображається у позабалансовому обліку на рахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість» протягом періоду не менше трьох років.

Література

1. Про торгово-промислові палати в Україні: Закон України від 02.12.1997 р. № 671/97-ВР / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 8.11.2022).